

**Vindelns
Kommun**

Policy för God ekonomisk hushållning

För Kommunen och Kommunägda bolag

Reviderad av kommunfullmäktige den 28 april 2022, § 42

Reviderad av kommunfullmäktige den 28 november 2022, § 149

Reviderad av kommunfullmäktige den 18 april 2023, § 24

God ekonomisk hushållning

Vindelns kommun ska, som ansvarig för förvaltningen av medborgarnas skattepengar, sträva efter att dessa används kostnadseffektivt och ändamålsenligt. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten ska bidra till att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt.

Enligt Kommunallagen (2017:725) kap.11 § 1, ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen och om kommunen har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Enligt lagen om Kommunal bokföring och redovisning (2018-567) 11 kap 12 § ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen enligt 1-5 och 7-9 §§. Vilket innebär; en översikt av utvecklingen av verksamheten, viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning, händelser av väsentlig betydelse, förväntad utveckling, väsentliga personalförhållanden, andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning, **god ekonomisk hushållning** och ekonomisk ställning.

I detta dokument är det följande organisationer som ingår:

- Vindelns Kommun (Kommunen)
- Vindelns Bostäder AB (VIBO)
- AB Bubergårdens Friluftsanläggning (BUAB)
- Vindelns Vatten & Avfall AB (VINVA)

Vindelns Kommunkoncern behandlas inte i detta dokument, detta för att det i detta bolag inte är någon verksamhet för tillfället.

För att nå en god ekonomisk hushållning har kommunen definierat:

- Finansiella mål och riktlinjer
- Mål och riktlinjer för verksamheten
- Hantering av resultatutjämningsreserv

Finansiella mål

Genom att fastställa långsiktiga finansiella mål blir dessa styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå ifråga om förmögenhetsutveckling, vad den löpande verksamheten kan kosta, vilka resultatnivåer som krävs, investeringsverksamhetens omfattning och finansiering. Nedan följer en beskrivning av de indikatorer som följs upp för att bedöma huruvida målet om en god ekonomisk hushållning är uppfyllt, samt en tabell med mätvärden för respektive indikator och organisation.

Det finansiella målet ingår i Mål 1 i kommunens 11 övergripande övergripande mål.

- **Flerårsplan**

För att skapa förutsättningen för god ekonomi över tid är flerårsplan med resultat-, kassaflödes och investeringsbudget en bra grund att stå på. För Kommunen utgör en ekonomi i balans en miniminivå för det ekonomiska resultatet på kort sikt (8 kap. 5 § kommunallagen). Kassaflödesbudgeten ger en översiktlig bild av kommunens finansiering, vilket är av vikt att ha med i investeringsplaneringen. En investeringsbudget som är förankrad i koncernen skapar förutsättning för en överensstämmelse mellan verksamhetsplanering och investeringsgrad. Investeringar i samråd skapar förståelse och möjlighet att planera och finansiera dessa långsiktigt. Då de kommunalägda bolagen är ett komplement till Kommunens verksamhet så är det av vikt att även dessa planer har samma tidscykel.

- **Resultat**

Ett överskott i verksamheten som helhet skapar förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar av anläggningstillgångar, långsiktigt finansiera de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser och en beredskap för oförutsedda kostnader. Resultatet bör vara tillräckligt stort så att motsvarade servicenivå kan garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt. Vad gäller resultat i kommunägda bolag kan det i vissa fall vara så att dess syfte gör att de ska gå med vinst, i andra fall att de över tid ska ge ett nollresultat och ibland kan det vara så att bidrag ges till verksamheten för att på annat sätt öka värdet i kommunen. Vad gäller nollresultat över tid så mäter vi det genom att se på ett snitt över de sista 5 årens resultat efter finansiella poster. För en verksamhet med Ägartillskott så finns en vision om att det beloppet ska närma sig noll, att i framtiden kunna bära sina egna kostnader. Kommunens bredbandsnät hanteringar som gren i VIBO med syfte att vara självfinansierad, resultat över tid ska därmed inte vara negativt eller för positivt. Ett positivt resultat ska möjliggöra investering i nätet.

- **Soliditeten**

Soliditet är ett nyckeltal som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Det anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Soliditeten är beroende av förhållandet mellan förändringen av tillgångarnas storlek i balansräkningen och den förändring som tillförs det egna kapitalet genom årets resultat. För Kommunensdel menas här inklusive pensionsförpliktelser.

- **Investeringsvolym** (Exkl. eventuell finansiell investering)

Om det under ett flertal år har varit en låg nivå på investeringar kan det vara ett tecken att underhållet på befintliga anläggningar kan vara eftersatt, vilket kan medföra ett behov av stora investeringsvolym framöver. För att behålla samma nivå på tillgångarna krävs det att beloppet på investeringarna ligger på samma nivå som avskrivningarna. För höga investeringsnivåer under en tid ökar sårbarheten i kommunens ekonomi då det medför att behovet av lånefinansiering ökar.

- **Kassalikviditet kommunkoncernen**

Mäter organisationens kortsiktiga betalningsförmåga. I detta fall mäts koncernen som helhet. Att ha tillräckligt med likvida medel för kortsiktiga fordringar är viktigt för att bland annat kunna betala leverantörsfakturor och löner. Dock är det inte heller gynnsamt att ha för mycket likvida medel, eftersom det kan innebära räntekostnader på överflödiga lån.

Indikatorerna för mätning av det finansiella målet om god ekonomisk hushållning har av Kommunfullmäktige ett antaget måtvärde, ibland samma värde för flera organisationer och bland olika. Dessa måtvärden ska vid behov uppdateras.

Följs genom	Mätvärde			
	Kommun	VIBO	BUAB	VINVA
Flerårsplan	3 år			
Resultat	2,5% av skatteintäkter & generella statsbidrag	*Kommunens Fastigheter: Nollresultat över tid *Industrifastigheter: 3% av omsättning *Bostäder: 3% av omsättning ViNet: Fiktivt kassaflöde med positivt värde upp till och med 2 000 tkr.	Resultat exkl. ägartillskott ej under -250 tkr	n/a
Soliditet	15,0%	15,0%	25,0%	n/a
Investeringsvolym	minst 85 % av årets avskrivningar, max 100 % av årets avskrivningar + resultat			n/a

Kassalikviditet	I nivå med ovägt medel för Västerbottens kommuner
-----------------	---

Uppföljning av Finansiellt mål

Uppföljning av dessa indikatorer och målet om god ekonomisk hushållning skall som minimum ske vid Delårs- och Årsbokslut, och ansvarig för detta är kommunfullmäktige.

Hur väl Kommunen och dess bolag, var för sig och som helhet, har uppnått mätvärdet på indikatorerna graderas med trafikljusmodellen. Uppföljningen görs både för respektive organisation samt för Kommunens om helhet.

Följs genom	Mätvärden				
	Kommun	VIBO	BUAB	VINVA	
Flerårsplan		3 år eller mer			
		2 år			
		Mindre än 2 år			
Resultat	2,5 % eller mer av skatteintäkter & generella bidrag	*Kommunens Fastigheter: Nollresultat snitt över 3 år *Bostäder/industrifastigheter: 3 % av omsättning eller mer *ViNet: Fiktivt kassaflöde på positivt värde upp till och med 2 000 tkr.	Resultat, exkl. ägartillskott, -250 tkr eller bättre	n/a	
	0,5 % upp till 2,5 % av skatteintäkter & generella bidrag	*Kommunens Fastigheter: Nollresultat snitt över 3 år *Bostäder: 3 % av omsättning eller mer *Industrifastigheter: Ej negativt resultat men under 3 % av omsättningen *ViNet: Fiktivt kassaflöde högre än 2 000 tkr.	Resultat, exkl. ägartillskott, mellan -249 tkr och -313 tkr		
	Mindre än 0,5 % av skatteintäkter & generella bidrag	*Kommunens Fastigheter: Negativt resultat i snitt över 3 år *Bostäder: Under 3 % av omsättning *Industrifastigheter: Negativt resultat *ViNet: Negativt fiktivt kassaflöde	Resultat, exkl. ägartillskott, lägre än -313 tkr		
Soliditet	15 % eller högre	15 % eller högre	25 % eller högre	n/a	
	13 % upp till 15 %	10 % upp till 15 %	20 % upp till 25 %		
	Lägre än 13 %	Lägre än 10 %	Lägre än 20 %		
Investeringsvolym	Årets nettoinvesteringar uppgår till minst 85 % av årets avskrivningar och max 100 % av årets avskrivningar + resultat			n/a	
	Årets nettoinvesteringar uppgår till mindre än 85 % av årets avskrivningar				
	Årets nettoinvesteringar uppgår till mer än årets avskrivningar + resultat.				
Kassalikviditet	Avvikelse mot föregående års ovägda medel för Västerbottens kommuner 0-5,0 % enheter under eller 0-10,0 % enheter över				
	Avvikelse mot föregående års ovägda medel för Västerbottens kommuner 5,1-10,0 % enheter under eller 10,1-20,0 % enheter över				
	Avvikelse mot föregående års ovägda medel för Västerbottens kommuner mer än 10,0 % enheter under eller 20,0 % enheter över				

Kommunen som Helhet:

- **Grön nivå:** Samtliga av kommuns mätvärden är gröna samt minst två tredjedelar av bolagens mätvärden är gröna och inga är röda.

- **Gul nivå:** All utom ett av mätvärdena för kommunen är gröna samt minst hälften av bolagens mätvärden är gröna och max tre är röda.
- **Röd nivå:** Mer än ett av mätvärdena för kommunen inte gröna eller mindre än hälften av bolagens mätvärden är gröna eller mer än tre är röda.

Om en organisation eller kommunen som helhet inte når upp till de finansiella målen skall det tas fram en handlingsplan med åtgärder för att nå målen.

Mål och riktlinjer för verksamheten

Kommunens styrmodell visar sammanhang och samband mellan de väsentligaste delarna av kommunens styrning av verksamheten. Dessa innefattar därigenom Vindelns kommuns mål- och riktlinjer för verksamheten:

- **Vision**
Vindelns vision är en viljeinriktning för ett önskvärt framtida tillstånd. Den ska ha en bred förankring i samhället och skapa på ömsesidig förståelse.
- **Kommunfullmäktiges övergripande mål**
Kommunfullmäktige har fastställt elva övergripande mål. All kommunal verksamhet förväntas arbeta fram egna handlingsplaner som beskriver hur de övergripande målen ska uppnås. Det ska ge en bild av i vilken utsträckning det pågår aktivitet i verksamheten inom dessa målområden.
- **Verksamhetsplan med budet**
För att knyta samman verksamhetsmål med finansiella mål arbetas det årligen fram en verksamhetsplan för kommunen som helhet och, med den som utgångspunkt, en för respektive styrelse/nämnd. Denna verksamhetsplan beskriver utgångsläge, budget, samt kommande års förändring i verksamhet och planerade aktiviteter.
- **Nämndernas verksamhet/uppdrag**
Verksamheten ska enligt det politiska uppdraget vara ändamålsenlig och präglas av god ekonomisk hushållning. Vindelns kommun är en organisation med verksamheter som ska ge ändamålsenlig service och ta ett samhällsansvar. En ändamålsenlig verksamhet förutsätter att rätt saker görs på ett kvalitetssäkrat sätt, det vill säga att resultatet motsvarar en på förhand bestämd standard.
- **Intern kontroll**
I en förutseende organisation säkerställer den interna kontrollen att risker elimineras innan det sker sådant som kan rubba förtroendet, innebära allvarliga brister eller medföra stora ekonomiska förluster.
- **Värdegrund och varumärke**
Grunden för varje organisation är en solid värdegrund och ett väl fungerande arbete som hjälper till att stärka dess varumärke.

I analys av god ekonomisk hushållning för kommunen ska både finansiella- och verksamhetsmål inkluderas. Alla övergripande mål kommunfullmäktiga har beslutat om påverkar på god ekonomisk hushållning, direkt eller indirekt. Utöver Mål 1 har även följande mål hög betydelse för god ekonomisk hushållning och ingår därmed även i analysen:

- Mål 4. Andelen medborgare i sysselsättning ska årligen öka.
- Mål 5. Arbetsmiljö och hälsa prioriteras och medarbetarnas motivation att jobba i Vindelns kommun ökar årligen
- Mål 8. Folkhälsoarbetet inom Vindelns kommuns verksamheter ger positiva effekter som årligen förbättras.
- Mål 9. Vindelns kommuns näringslivsklimat ska årligen upplevas mer positivt av företagen i kommunen.

Uppföljning av god ekonomisk hushållning

Uppföljning av god ekonomisk hushållning skall som minimum ske vid Delårs- och Årsbokslut, och ansvarig för detta är kommunfullmäktige.

Hur väl kommunen som helhet har uppnått målet om ekonomisk hushållning graderas med trafikljusmodellen.

- **Grön nivå:** Mål 1 är grön max två gula samt ingen röd.
- **Gul nivå:** Mål 1 är grön eller gul och övriga max två röda.
- **Röd nivå:** Mål 1 är rött och/eller fler än två röd av övriga 4 mål

Resultatutjämningsreserv

I Kommunallagen, 11 kap 14 §, regleras kommunala utjämningsreserver. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur. Det bör även finnas lokala kriterier för resultatreserveringen som kopplas till lokala resultatmål och ekonomisk ställning, samt för hur stor reserven högst får vara.

Reservering till resultatutjämningsreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av den del av årets resultat efter balanskravsutredningar som överstiger:

- en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
- två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatutjämningsreserv Vindelns kommun

Resultatutjämningsreserven ska kunna nyttjas för att täcka balanskravsunderskott som uppstår på grund av en lågkonjunktur, eller för att uppfylla det långsiktiga balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Därmed ges möjlighet att utjämna hastiga förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan åren.

Kommunfullmäktige beslutar om disposition från och till resultatutjämningsreserven.

Reservering kan göras år då resultatet så medger enligt Kommunallagens regler. Vid beräkning av avsättning är det balanskravsresultatet, som det definieras i Lag om kommunal redovisning, med justering för eventuella egna reservationer inom det egna kapitalet, som utgör utgångspunkt.

Hantering av resultatutjämningsreserv

Avsättning till resultatutjämningsreserven:

Avsättning får årligen ske enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen;

1. det vill säga med det resultat som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller
2. det resultat som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Avsättning till resultatutjämningsreserven kan dock endast ske upp till att det totala avsatta beloppet uppgår till maximalt 9% av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning.

Disponering av resultatutjämningsreserven:

Medel får användas för att täcka balanskravsunderskott som uppstår över en konjunkturcykel.

Medel får även disponeras för åtgärder och projekt som avser att långsiktigt förbättra de finansiella nyckeltal som fastställts av kommunfullmäktige.

Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatutjämningsreserv:

Kommunstyrelsen lämnar förslag i årsredovisningen till Kommunfullmäktigefullmäktige avseende avsättning eller disponering av resultatutjämningsreserv.